

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 5.04.2024 r.

Znak: WZPS-5.431.5.1.2024.DK

**Pani
Aneta Krawiec
Wójt Gminy Rąbino**

ZALECENIA POKONTROLNE

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424), rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1165) oraz upoważnienia Nr 7/2024 z 9 stycznia 2024 roku, w dniach 6-8 lutego 2024 roku, w Urzędzie Gminy w Rąbinie została przeprowadzona kontrola kompleksowa przez pracowników Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.

1. Zakres przeprowadzonej kontroli.

Zakresem kontroli była ocena realizacji zadań nałożonych na gminę przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, a w szczególności zagadnienia dotyczące:

- 1) opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- 2) prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- 3) zapewnienia osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) utworzenia i funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego,
- 5) prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”,
- 6) realizacji zadań wynikających z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023 i Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,
- 7) realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych pismem z dnia 4 marca 2022 r.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 roku do 8 lutego 2024 roku.

2. Ocena działalności jednostki podlegającej kontroli, wynikająca z ustaleń zawartych w protokole kontroli.

Działalność Gminy Rąbino w zakresie realizacji powyższych zadań **oceniam pozytywnie z uchybieniami.***

* Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

3. Opis przyczyn powstania, zakres i skutki stwierdzonych uchybień oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Gmina Rąbino opracowała i realizowała „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025” przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Gminy w Rąbinie Nr XXXVI/202/2021 z dnia 25 listopada 2021 roku. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia.

W kontrolowanym okresie diagnozowano problem przemocy domowej, monitorowano środowiska zagrożone przemocą oraz prowadzono działania profilaktyczne upowszechniające wiedzę na temat problematyki przemocy domowej.

Kontrolujący pouczyli Wójta Gminy Rąbino o konieczności zachowania ciągłości w opracowywaniu i realizacji Programu oraz konieczności zaktualizowania zjawiska przemocy domowej na terenie gminy.

Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą prowadziły placówki oświatowe działające na terenie Gminy Rąbino. Realizowały one programy wychowawcze i profilaktyczne („Przyjaciele Zippiego” - program promocji zdrowia psychicznego, który kształtuje i rozwija umiejętności psychospołeczne u małych dzieci oraz uczy różnych sposobów radzenia sobie z trudnościami i wykorzystywania nabytych umiejętności w codziennym życiu oraz doskonalili relacje dzieci z innymi ludźmi, „Unplugged” - program mający na celu ograniczanie inicjacji używania substancji psychoaktywnych), a także prowadziły pedagogizację rodziców. Na lekcjach wychowawczych przeprowadzano pogadanki z uczniami na temat przeciwdziałania przemocy, do szkół zapraszano przedstawicieli instytucji pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, organizowano zajęcia, warsztaty i spektakle profilaktyczne oraz festyny rodzinne. Ponadto w Gminie Rąbino w 2023 roku zorganizowano „Szkołę dla rodziców”, w której udział wzięło 6 rodziców.

Na terenie Gminy Rąbino przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rąbinie w 2024 roku utworzono Punkt Konsultacyjny dla osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy, a także osób uzależnionych i ich rodzin. W Punkcie raz w miesiącu dyżur pełni psycholog, a dwa razy w miesiącu psychoterapeuta uzależnień.

Kontrolujący pouczyli o konieczności uwzględnienia w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia.

Gmina Rąbino nie prowadzi ośrodka wsparcia. Istnieje możliwość umieszczenia osób lub rodzin dotkniętych przemocą w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Białogardzie lub w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej

w Krzecku. Gmina w dniu 9 lipca 2013 roku podpisała umowę z Powiatem Świdwińskim w sprawie szczegółowych zasad kierowania i ponoszenia odpłatności za pobyt w Ośrodku Interwencji Kryzysowej działającym przy Domu Pomocy Społecznej w Krzecku. W kontrolowanym okresie nie było konieczności umieszczania tam osób lub rodzin doznających przemocy.

Utworzenie i funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego.

W dniu 9 listopada 2023 roku został powołany Zespół Interdyscyplinarny, który rozpowszechnia informacje o swojej działalności oraz instytucjach, osobach i możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym w przypadku wystąpienia przemocy.

Realizacja procedury „Niebieskie Karty”.

Na podstawie analizy losowo wybranych przypadków prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” stwierdzono, że grupy robocze/diagnostyczno-pomocowe opracowywały i realizowały plany pomocy dla osób doznających przemocy i ich rodzin. Obejmowały one między innymi pracę socjalną, pomoc psychologiczną, terapeutyczną i materialną. Osoby stosujące przemoc kierowano do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, a osoby nadużywające alkoholu na leczenie tego uzależnienia.

Kontrolujący pouczyli o konieczności zawiadomiania właściwego starosty o skierowaniu osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową oraz występowania z wnioskiem o przekazanie danych dotyczących terminów realizacji programu.

Realizacja zaleceń pokontrolnych wydanych pismem z dnia 4.03.2022 r. z kontroli przeprowadzonej w dniach 8-9.12.2021 r.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Gmina Rąbino zrealizowała zalecenia pokontrolne, tj.:

1. W Gminie Rąbino utworzono Punkt Konsultacyjny dla osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy, a także osób uzależnionych i ich rodzin. Dyżuruje w nim psycholog i terapeuta uzależnień.
2. W Punkcie Konsultacyjnym dla osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy, a także osób uzależnionych i ich rodzin prowadzono działania edukacyjne, a w placówkach oświatowych pedagogizowano rodziców. Rodziny mające trudności opiekuńczo-wychowawcze objęte były wsparciem asystenta rodziny. W 2023 roku zorganizowano również „Szkołę dla rodziców”.
3. Gmina rozpowszechniła ogólnopolskie numery telefonów zaufania i lokalny numer telefonu informacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie.
4. W 2022 roku w gminie realizowano program terapeutyczno-psychoedukacyjny dla osób doznających przemocy w rodzinie.
5. W 2022 roku członkowie zespołu interdyscyplinarnego wzięli udział w szkoleniu „Superwizja dla Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych”.

Wpływ na ocenę działalności Gminy Rąbino miały również następujące nieprawidłowości. Nie zaktualizowano „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025” w związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W dwóch procedurach „Niebieskie Karty” nie udokumentowano pracy socjalnej zaplanowanej w indywidualnym planie pomocy.

Nie realizowano zadania określonego w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, tj. nie diagnozowano potrzeb szkoleniowych członków zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Przyczyną stwierdzonych uchybień było niedopatrzenie wykonania obowiązków.

Skutki stwierdzonych uchybień:

- „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025” nie zawiera treści określonych w znnowelizowanej ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- brak potwierdzenia działań pracownika socjalnego względem rodziny dotkniętej przemocą,
- brak wsparcia dla osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy i osobami stosującymi przemoc domową.

4. Uwagi, wnioski i zalecenia w sprawie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

W celu zwiększenia efektywności i jakości pracy Gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

zalecam

1. Zaktualizować „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025” w myśl art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
2. Dokumentować działania podjęte w ramach procedury „Niebieskie Karty” zgodnie z § 14 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870).
3. Opracować diagnozę potrzeb szkoleniowych członków zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej – zadanie 4.3.1. Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Informuję, że jednostka kontrolowana może zgłosić zastrzeżenia do zaleceń pokontrolnych w terminie 7 dni od daty ich otrzymania. W przypadku braku zastrzeżeń proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania zaleceń o sposobie ich realizacji.

Z upoważnienia

Wojewody Zachodniopomorskiego

Dawid Krystek

II Wicewojewoda